

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

kalle.toivonen@lvm.fi

Asia/Ärende: VN:n periaatepäätös automatisaatiosta ja robotisaatiosta

Asianumero/Ärendenummer: LVM/487/01/2016

Lähetyspäivämäärä/Utskicksdatum: 07.03.2016

Käsittelijä/Handläggare: Toivonen Kalle

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI AUTOMAATIOSTA JA ROBOTISAATIOSTA

Seuraavassa näkemyksemme Liikenne- ja viestintäministeriön ehdotuksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi automatisaatiosta ja robotisaatiosta.

1. Suomen edellytykset robottikehityksen kärkimaaksi

Suomen sijoitus kansainvälisissä vertailuissa esimerkiksi teollisuusrobottien hyödyntämisessä on heikko. Ajatus siitä, että Suomella olisi edellytykset nousta kansainvälisesti robotisaatiokehityksen kärkimaaksi on houkutteleva, mutta ei kovin realistinen. Kansallinen strategia robotisaation edistämiseksi ei vielä tarkoita, että käytännön tekemistä syntyisi. Nyt tarvitaan tekoja, ei selvityksiä ja strategioita.

2. Robotisaatio ei ole itsetarkoitus

Käynnissä olevassa keskustelussa robotisaatiosta puhutaan ilmiönä, joka pitää saada tapahtumaan hinnalla millä hyvänsä. Robotisaatio ja automatisaatio eivät ole itsetarkoitus, kuten eivät muutkaan uudet teknologiat, vaan niiden käyttöönotto perustuu siihen, että ne tehostavat nykyistä toimintaa tai luovat uutta liiketoimintaa. Robotisaatiota syntyy teollisuudessa vain terveen liiketoiminnan päälle. Jos yritykset eivät pysty tai halua investoida, ei robotiikka ja automaatio leviä eikä tuota tavoiteltua kilpailukyvyn parantumista Suomen kansantalouteen.

3. Robotisaatio, digitalisaatio, kiertotalous ja esineiden internet

Robotisaatiota ja automaatiota ei pidä käsitellä erillisenä ilmiönä, vaan ne kytkeytyvät vahvasti yleiseen digitalisaatio-, kiertotalous- ja esineiden internet –keskusteluun. Tästä johtuen ei erillistä robotisaatio- ja automaatiostrategiaa ole järkevää tehdä, vaan se tulisi integroida osaksi laajempaa strategiakokonaisuutta, jossa kaikki keskeiset teknologiset megatrendit ja niiden vuorovaikutus huomioidaan.

4. Ekosysteemit ja verkostot

Ekosysteemien ja verkostojen rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota pienten ja keskiuurten teollisuusyritysten aktivoimiseksi – ei pelkästään robotiikan ja automaation hyödyntämiseen, vaan laajemmin digitalisaation ja uusien teknologioiden (esineinen internet, teollinen internet, 3D-tulostus, pilvipalvelut, teollisuuden miehittämättömät ajoneuvot, VR-ratkaisut jne.) hyödyntämiseen. Pk-yritykset ovat tiukasti kiinni arjen tekemisessä ja nykyisen toiminnan pyörittämisessä. Niille tulisi tarjota hyvin käytännönläheistä apua mahdollisuuksien tunnistamiseen, uusien palveluiden ja konseptien ideointiin, verkostoitumiseen ja erityisesti käytännön toteutuksiin pilottiprojektien ja nopeiden kokeilujen kautta. Robotisaatiota edistetään yritys kerrallaan, ei hienoilla ohjelmajulistuksilla. Erityisen kiinnostava markkina-alue on Saksa, jossa on robotiikka ja teollinen internet ovat kovassa vauhdissa.

5. Innovatiiviset julkiset hankinnat

Julkisen sektorin rooli on merkittävä erityisesti julkisten hankintojen kautta. Innovaatioiden diffuusion kannalta on tärkeää, että yritykset näkevät käytännön toteutuksia ympärillään. Julkisen sektorin esimerkki edistää myös robotisaation sosiaalista hyväksyttävyyttä. Myös robotiikka- ja automaatoratkaisujen toimittajien kannalta nämä julkisen sektorin hankinnat voivat olla elämän ja kuoleman kysymyksiä taloudellisesti ja myös referenssimielellä kv-markkinoilla.

6. Osaamisen kehittäminen

Suomessa ei ole mitään sellaista osaamista robotiikan tai automaation alueella, jota ei löytyisi huomattavasti enemmän Aasiasta tai Yhdysvalloista. Osaamisen kehittämisessä tulee tehdä tiukkoja valintoja, millä alueilla meillä on pienillä resursseillamme mahdollisuus olla maailman huipuilla. Tämä tarkoittaa selkeitä, ja joskus kipeitäkin, valintoja. Realiteetit on myönnettävä. On esimerkiksi hyvin epätodennäköistä, että Suomesta tulisi robotiikkalaitteiden merkittävä toimittaja globaalisti. Sen sijaan Suomessa kannattaa keskittyä kehittämään robottien ”aivoja” eli ohjelmistoja. Tähän Suomessa on huippuosaamista jo olemassa.

Helsingissä 3. p:nä huhtikuuta 2016

Jarkko Vesa
KTT, toimitusjohtaja
Not Innovated Here – Laboratory of Creative Destruction
Helsingin Kauppahansa Oy